

Nej, det, der generer Ministeren, er, at jeg har tilladt mig at kritisere Kommissionens Sammensætning, men det kunde jeg ikke lade være med, thi dette Punkt er saa iøjnefaldende, at alle maa se det. Naar der skal nedsættes en stor Kommission, der skal overveje Ordningen af et af de største og vigtigste Samfundsforhold, som vi overhovedet kan komme til at drøfte, nemlig Spørgsmaalet om Undervisningsvæsenets hele Ordning, saa forekommer det mig mærkeligt, at man, efter at vi har indført almindelig Valgret til Folketing og Lands ting, kun indrømmer den lovlige valgte Forsamling Ret til at vælge et saa lille Antal Medlemmer som det, der her foreslaas, idet Ministeren nemlig vil vælge 26 af de 38 Medlemmer og kun overlader de 12 til Rigsdagens to Ting. Det har jeg Ret til at kritisere, og det forekommer mig ikke, at jeg har sagt for meget om den Ting. Jeg havde ventet mig noget ganske andet af en radikal Minister, jeg havde ventet mig et større Hensyn til den lovgivende Forsamling end det, den højtærede Minister har vist ved sit Forslag.

Jeg vil gøre endnu et Par Bemærkninger til den højtærede Ministers Tale. Den højtærede Minister begyndte sit Foredrag med at søge at gøre den Anskuelse gældende, at vi fra vor Side, navnlig jeg, har taget fejl, naar jeg har udtalt Frygt for, at den Ordning, der tilstræbes, vilde medføre, at Folkeskolen blev Kælderetage for den lærde Skole — for den højere Skole — den højtærede Minister kan ikke lide, at vi siger den lærde Skole — (*Undervisningsministeren* [Keiser-Nielsen]: Jo!). Det forekom mig, at den højtærede Minister gjorde en Indsigelse derimod. Saa tillader jeg mig at fortsætte. Det viser sig imidlertid, at den højtærede Minister har svært ved at fastholde den Paastand, at det ikke er Mening. Jo, det er Mening, det viste sig ogsaa i den højtærede Ministers Foredrag. Han sagde flere Gange, at vi skal have en Forbindelse mellem Folkeskolen og de andre Skolearter, og talte ligeledes om Enhedsskolen. Men det staar for mig saaledes, at Folkeskolen er Nummer eet, og at det, som maa være Hovedsagen, er, at vi bliver klare over: Hvad kræver vi af Folkeskolens Undervisning? Hvad er Folkeskolens Maal? Men det skal ikke være Hovedhensigten at indrette dette Maal saaledes, at det er de lærde Skolers, de højere Skolers ledende Mænd, der særlig skal bestemme, hvad der skal være Folkeskolens Maal. Thi Folkeskolen peger ud ad til den store Befolkning, derfor er dens Ordning Nummer eet i hele denne Sag.

Men dersom vi knytter den saa nær til den højere Skole, som jeg er bange for at det er Mening, saa skal ingen faa mig til at tro, at en saadan Sammenknytning mellem Folkeskolen og de højere Skoler vil føre til, at det bliver Folkeskolen, der bestemmer de højere Skolers Maal og Formaal. Nej, det bliver de højere Skolers Mænd, der i Fremtiden vil diktere, hvad der skal være Folkeskolens Maal, og det er det jeg mener er urigtigt. Thi Folkeskolen skal ikke lægge sin Undervisning an paa at være en videnskabelig Undervisning, den skal først og fremmest lægge sin Undervisning til rette saaledes, at man ikke alene oplyser paa bedste Maade den opvoksende Slægt, men ogsaa sørger for, at Oplysningen er indrettet saaledes, at den virker opdragende og forældende paa de Børn, der kommer til at nyde godt af Skolens Undervisning. Det bliver nu Kommissionens Sag at overveje, hvorledes denne Ordning skal tilvejebringes. Men jeg gentager: Hvad er Folkeskolens Opgave som Folkeskole, svarende til den Opgave, som den lærde Skole har? Det er det, som Kommissionen først maa klare sig, og saa kan man derudfra se, hvorledes Forholdet bliver udadtil, til Befolkningen i Almindelighed, hvad der er det vigtigste, men ogsaa, hvorledes Forholdet bliver til de øvrige Arter af Skoler.

Dernæst skal jeg vende mig til det ærede 2det Medlem for Hovedstaden (K. M. Klausen). Det ærede Medlem har en Tilbøjelighed til, naar han taler om det Spørgsmaal, der ligger for, at optræde som en Slags Straffedommer overfor mig. Det er nu anden Gang med faa Ugers Mellemrum, at dette ærede Medlem har udtalt stærke, fordømmende Ord over mig, fordi jeg tillod mig at forhindre, at vi fik en Kommission som denne nedsat, før Grundloven traadte i Kraft, og for rigtig at komme over mig sagde det ærede Medlem, at han lagde Mærke til, at jeg tog mig det Ansvar let, som jeg der havde paataget mig. Det ærede Medlem føjede til, at der var jo Mennesker, der tog sig deres Ansvar let, og at der ogsaa var Mennesker, der var ansvarsløse. Hvorfor bruger nu det ærede Medlem saadanne Udtryk? Det har dog ikke været det ærede Medlems Mening at fornærme mig med at sige, at jeg er ansvarsløs. Jeg staar ikke til Ansvar overfor det ærede Medlem med Hensyn til min Optræden i de forskellige Sager, men i dette Spørgsmaal har jeg følt, jeg stod til Ansvar overfor den Befolkning, der har faaet almindelig Valgret. Selv om Grundloven var vedtaget, var den jo endnu ikke traadt ud i Livet, den laa hengemt i